

Cóilín Phádraic Shéamuis
Pádraig Ó hAoláin

Ó saolaíodh tú is mairg a rá,
Go raibh an long anonn i ndán duit,
Bhí sé romhat de shíor go mbeifeá lá,
I measc na n-imirceánach

Curfá:

*Tá long ag dul anonn inniu,
A Chóilín Phádraic Shéamuis,
Agus imigh leat thar sáile anonn,
Mar a bhfaighidh tú luach do
shaothair.
Ag sclábhaíocht is ag sluaisteáil chré,
Ó éirí go luí na gréine,
A bheas tú thall i dtír na nGall,
A Chóilín Phádraic Shéamuis.*

Ní fheicfidh tú arís go deo,
Do chairde ná do ghaolta,
Is ní scarfaidh tú arís go brách,
An mhóin ar thaobh an tsléibhe.
Fág slán ag cladach is ag sliabh,
Fág slán ag Conamara,
Mar ní fhillfidh tú go deo na ndeor,
Ar do thír ná ar do bhaile.

Curfá

CAS AMHRÁN

Deoraí Thír an Fhia
Tomás Seoighe

Nuair a d'fhága mise an baile is mo
bheannacht ag Tír an Fhia,
Ni raibh caint ar an gComharchumann
ann ná obair Phól Ó Foighil,
Nach iontach go deo an
t-athrú é ó bhí mise i m'fhear óg,
Tá obair is dole anois acu is neart
airgid le n-ól.

Nuair a d'fhága mise an baile nár
bhrónach é mo chroí,
Ó b'shin é lár an Earraigh is daoine
baint an fheamainn bhuí,
Nár smaoinigh mé ar an mbaile, ar an
tuile 's ar an trá,

Is mise i bhfad ó bhaile 's ón gcaladh a
mbíodh mo bhád.

Tá na fiche bliain sin caite is mé
smaoineamh ar an am,
Mé glanadh soir thar
Daingean tabhairt m'aghaidh ar an
mbád bán,
Nár smaoinigh mé ar mo Dheaide
bocht a d'fhága mé i dTír an Fhia,
Is gur minic mé féin a cheapadh gur
mé a ghiorraigh lena shaol.

Céad slán le Leitir Mealláin,
Cuigéal 's Corra Bhuí,
Céad slán do Pholl Uí Mhuirinn,
mar is ann a bhíodh an spraoi,
Bhí sú an ghrán eorna go fairsing ann
is nár mhillis é mar bhraon,
Is mo ghrá thú Phádraic Bradley mar
ba flaithiúil tú dhá roinnt.

Bhí mé ag smaoineamh ar na bádóirí
ag teacht go Glais na n-Uan,
Is iad ag fanacht leis an tuile nó go
dtógfaidís an mhóin,
Iad ag seoladh amach ar maidin in
aghaidh stoirm is taoille trá,
Ag tabhairt a n-aghaidh ar chéibh
Chill Rónáin nó soir go Contae an
Chláir.

AN OIREACHTAS

CONRADH NA GAEILGE

Cluain Dolcáin, Co. Átha Cliath.
18 - 27 Deireadh Fómhair

Dáta deireadh iontrála
12 Meán Fómhair 1991

Breis eolais agus clár comórtas ar fáil ó:

Oifig an Oireachtais
6 sráid Fhearchair
Baile Átha Cliath 2
01-753857 / 757401

Ach sna flaithis go raibh a
n-anam sin an taobh eile de na naoimh,
Mar ba sclábhaíocht leis an bhfliuchán
a chaith siad seal den tsaol,
Nár chuala muid sa seanchas nuair a
bhíodh na daoine cruinn,
Gur mhaith na fir ar farraige a bhí i
mbádóirí Thír an Fhia.

Bhí mé ag smaoineamh ar an teachín
siúd a chaith mé seal den tsaol,
Nach bhfacthas aon phúir deataigh as
ó chuaigh mo Mhama i gcill,
Tá caonach ar na fuinneoga 's an
bháisteach tríd an díon,
Is mise Londain Shasana ar an tramp
i mBoldergreen.

Mo dhíomú do na pubanna, na
clubanna 's na mná,
Is iad a d'fhág mo phócaí folamh is
chuir liathachán i mo cheann,
Ó Chamden Town go Hammersmith
thart timpeall Edgeware Road,
Is iad a d'fhág cois na mballaí mé gan
barriall i mo bhróg.

Amhrán Chuigéil

*Taimín de Bháldraithe
& John Beag Ó Flatharta*

Tá trácht is cliú agus cáil,
Anois le fada an lá,
Ar Chill Chiaráin, Leitir Móir,
is ar Chinn Mhara.
Ar Mhuinis, Cloch na Rón,
An Dóilín is Clais na nUamhan,
Is nach i gCarna bhíonn an spórt
a'ainn lá Mhic Dara.

Nach aoibhinn is nach breá,
Bheith i do sheasamh ar an aird,
Is tú ag féachaint ar na rástaí i gCuan
Chaisín,
Ó na soithigh ag gabháil chun seoil,

Gleoiteog, púcán is bád mór,
Ó rástaí currach adhmaid is currach
canbháis.

Tá Púcán Pheaitín Rua,
Is í ag tournáil siar ó thuaidh,
Is ina diaidh sin tá Púcán Pháraic
Dharach,
Is deacair tada a dhéanamh dhóibh,
Go dté siad siar is aniar faoi dhó,
Mar níor buaileadh mórán fós ar
Phúcán Bharrett.

Tá John Dairbe gaibhte chun cinn,
Agus an Ráinneach lena thaobh,
Agus Beaincs agus í ag tournáil in
aghaidh gála,
Ó Peigín Chóilín Joe,

Is tá gruaite aici ann faoi dhó,
Agus gleoiteog Mhichael Kelly as an
Máimín.

Tá moladh mór le fáil,
Ag an dream seo a dhéanann báid,
Is tá moladh mór ag dul do Pháraic
Dáirbe,
Mar rinne seisean bád,
Ón bpost go dtí an ball,
Agus réitigh sé amach í le haghaidh
geallta.

Nuair a thioctas lá an gheall,
Beidh daoine ann as chuile áit,
Ón Spidéal, Ceathrú Rua,
Ros Muc is Camus,
Beidh Óst 'na nOileán lán,
Beidh ardán ar an tsráid,
Is beidh Terry is Tomás Sheáinín
thuas ag damhsa.

Beidh an Micí 'gus an Star,
An Meirican is an Áirc,
An Mermaid, an Hunter is
Gleoiteog Bhaibín,
Beidh Capall Johnny ann,
Agus Dudley le dul sa gcrann,
Peaitín Mháirtín is a dhúidín lán go
claibín.

Nach aoibhinn leis an gcuan,
Is leis na hoileáin atá buan,
Beidh áit istigh 'mo chroí-se
dhaoibh i gcónaí.
Leis na fir a sheol na báid,
Thríd an Daingean is thar an gCeann,
Is leis na saortha a chuir an craiceann
ar na múnlaí.

Pócaí Folamh is Cloigeann Tinn

Tomás Mac Con Iomaire

Is cuimhin liomsa laethanta maithe,
Is mé m'fhear óg i Ros a' Mhíl,
Nó gur fhága mise an baile,
Go saothraíonn airgead le filleadh arís.
Thug mé mo bháidín go barr cladaigh,
Is chuir mé borradh fúithi 'chaon
taobh,
Cheap mé féin nach mbeadh sí i bhfad
ann,
Ach ní fheicfidh mé arís í.

*Curfá:
Maidín Domhnaigh i gClapham
Common,
Ó nár bhreá bheith dallta arís,
Sínthe siar anseo le balla,
Ar phócaí folamh agus cloigeann tinn.
Tá mo bháidín ar an talamh,
I mbarr an chladaigh i Ros a' Mhíl,*

*Is mise sínthe anseo le balla,
Ar phócaí folamh is cloigeann tinn..*

Is minic a chuimhním ar an mbaile,
Ar m'athair atá ag dul in aois,
Ar mo mháithrín atá sách craite,
Silim deoir is ólaim braon.

Cuirim mo mhallacht ar an aistir,
Ó Chamden Town go Ros a' Mhíl,
Is dá mbeadh breith agam ar m'aiféal,
Ní fhágfainn an baile go deo arís.

Curfá:

Tá mo shaolsa beagnach caite,
Curtha amú le deoch is bruíon,
Óicheanta sínthe ar bhinsí páirce,
Óicheanta sínthe siar sa draoibh.
Ó nár bhreá bheith thiar sa mbaile,
I bhfad ó anachain Sheáinín Bhuí,
Lá ar an bportach is lá sa gcladach,
Mar tá na flaithis i Ros a' Mhíl.

Cufá:

Púcán Mhicil Pháidín

Ó, is a Chríost, nár mhór an áilleacht, í
Púcán Mhic Pháidín,
An lá ar fág sí Crompán Charna, is é
'na ghála mhór,
Ó, ní bréag atá mé a rá libh,
ach an fharraige bhí sí cháitheadh,
Go dtitfeadh sé 'na bháisteach
ar dhá thaobh an chuain.

Dul siar le droim an Mhaoilín, bhí suas
le míle daoine ann,
Bhí púcán Bhaibín roimpi ann is í
réitithe amach chun seoil,
Séard dúirt Mr. Casey as Muinis, "tá sí
déanta ó thogha na saortha,
'S níl aon bhád ar an líne seo a
bhuaileadh í 'un seoil".

Is i Roundstone lá'r na mhárach, sea
thosaigh an gleo is an sáraíocht,
'Gus d'ordaigh sagart Charna iad a
chur timpeall Sceirde Móir,
Ní raibh na naoi gcinn timpeall thar
chobha Crua na Caoile,
Nuair a bhí púcán Mhuínse stríoctha is
a cuid fear i dteach an óil.

'S tá cailín deas óg in Árainn, a thug
cúpla míle anall léi,
Thug sí grá do Mhicil Pháidín, seachas
a bhfaca sí d'fhir fós.
Ach anois teacht d'Fhéile Pádraig,
beidh eallach, ban is bád a'ainn,
Is tá fhios ag an saol láimhe nach
dochar dúinn braon 'ól.

Cúirt an tSrutháin Bhuí

Colm de Bhaillís

Is nach deas an féirín gafa gléasta í
Cúirt an tSrutháin Bhuí,
Ar thalamh déanta ar dheis na gréine,
i bhfoscadh ó chuile ghaoth,
Tá gáirdín pléisiúir lena taobh a
dhéanfadh óg den aois,
Go bhfuil na táinte bhí gan sláinte, ag
fulaingt ann le mí.

'Té théanns an ród 's a ghéilleanns dó,
san am a mbíonn sí i gcaoi,
Lá nó dhó níor mhór dom dó, go
ndearcfainn í go grinn,
Tá sé ráite ó bhéal an Phápa 'trialaidís
thart cruinn',
Gurbh í an fhéis is airde in Éirinn
déanta, í Cúirt an tSrutháin Bhuí.
Ar feadh mo shaoil ní chuirfinn síos dá
mbeinn dá scríobh le peann,
Ar fheabhas an ghnímh 'rinne an saor,
a d'fhág í siúd gan cháim,
Siúntaí m'ne ar chaideannaí, is gan
orlach ar bith cam,
Is go bhfuil Victoria an Ríon i bhfeirg
faoi, is moltar léi an barr.
'S nach deas an spórt a' tíoct don
Fhómhair Cúirt an tSrutháin Bhuí,
Ar shuíl an bhóthair ins an teorainn,
idir an dá thír,
Tá longa seolta ag tíoct le cóir le

Banríon na Sáirdín,
Is tá sí cóirithe is geataí óir léi, is
foireann díol an rí.

Nuair a chuala an scéal amach sna
réigiúin faoi Chúirt an tSrutháin Bhuí,
Bhí Rí na Gréige a' cuartú scéala, cén
chaoi a ndearnadh í,
Ní bhfaigheadh sé é níos lú ná céad, is
bhí sé sásta é foc,
Mar nach bhfuil sé in Éirinn, ná in aon
réigiún Cúirt ar bith mar í.

Amhrán Chamuis

A Chamuis na bhfoirnéis, mo chúig
mhíle slán leat,
Nach rí-dheas an áit thú, teacht oíche
'le Muire Mhór,
Ní chloisfeá scread mhaidne 'mbéal
leanbh ná páiste ann,
Níor thug ariamh masla d'aon duine
beo.

Nuair a bhí mise i gCamus, ba rí-
dheacair mé a shásamh,
Nó gur shuíl mé sna Státaí thart síos
'gus suas,
Ach anois tá mé i mBoston is nach rí-
dheas an áit é,
Ach faraoir ghéar chráite gan mé i
gCamus arís.
Tá chuile shaghas éan ann dhár fhás

ariamh clúmhach air,
An druideach, is an smóilín, is
an lon dubh ar an gcraobh,
Ar maidin tá an fhuiseog is í ag
síorsheinm cheoil ann,
Is go dtógfadh sí an brón is an ceo de
mo chroí.

Anois, a Tower Chamuis, mo chúig
mhíle slán leat,
Ó d'fheicfinn as Gaillimh thú is barr
Uachtar Ard,
Ó Charna, Glinn Chatha, Gleann
Trasna is an Máimín,
Ó ghob na Trá Báine is Cnoc Leitir
Móir.

Is nuair a bhí mise i gCamus ba rí
dheacair mé shásamh,
Nó gur shuíl mé na Státaí thart síos
agus suas,
Ach anois tá mé i mBoston is cé gur rí-
dheas an áit é,
B'fhearr liom go mór mór bheith i
gCamus arís.

Dhá dtiocfadh an bás dom 'iarraidh-sa
'márach,
Sé n-iarrfainn de spás
air ach seachtain nó dhó,
Go dtéinnse go Camus ar cuairt ag mo
chairde,
'S go sínfinn mo chnámha go domhain
ann faoin bhfód.

Micí Ó Flatharta

An Cheathrú Rua, Conamara 091-951110

**Grósaeir, Trádálai
& Búistéir
Flogas**

Máirtín Óg Mac Donnacha Teo.

AN CHEATHRÚ RUA, CO. NA GAILLIMHE.

FÓN 091-95001

Forbairt Suiomhanna • Clocha •

Gaineamh • Graibhéal

EXCAVATORS, TRUCK & ROCKBREAKER

FOR HIRE OR
CONTRACT

Muintearas

Tógra Oldeachais Gaeltachta

Leitir Móir, Gaillimh

Fón: 091-81145/81155/81300 Facs: 81277

**Urraithe ag Fondúireacht Bernard van Leer
& Údarás na Gaeltachta**

**Scéim Réamhscoile do Thuismitheoirí -
Scéim Tacaíochta do Bhunscoileanna -
Scéimeanna don Óige - Oideachas Pobail**

**Ag obair i gCorca Dhuibhne, Conamara,
Tír Chonaill agus ar fud na Gaeltachta**

**Tuismitheoirí, múinteoirí agus an pobal
ag obair as lámh a chéile ar mhaithe le
oideachas agus forbairt a bpáistí.**

Bí Linn!

An Sagairtín

Is nach deas an sagairtín é stór mo
chroí,
Nach beannaithe an pobal a dtéann sé
tríd,
Tá branda ó Mhuire aige 'gus séala ó
Chríost,
Is tá sé ag triall ar na coláistí.

Tá an oíche seo dorcha is tá sí fuar,
'Gus tá sí 'goilliúint ar mo chroí go
crua,
Mo stór a d'imigh uaim is nach bhfuil
le fáil,
Is a bheas ag goilliúint orm nó go
bhfaighidh mé bás.

Ó níl mé tinn agus níl mé slán,
Séard a dúirt mo mhuintir liom go
bhfaighinnse bás,
A Dhia is a Chríost nach mór an feall,
A bheith i ngrá le mnaoi is gan í a'm le
fáil.

Ó éist a chailín deas is ná síl deoir,
Mar ní duitse a rugadh mé ná d'aon
bhean beo,
Ach baistfidh mé do leanbh duit le
cúnamh Dé,
Is dá mbeadh breith ar m'aiféala a'm
ba leat mé féin.

... Tarraing!

Tí Chualáin

Coill Rua Teil: 091-83133

*'Bíodh deoch agat ar do
chompóird am ar bith'*

Go n-éirí go geal leis an bPléaraca

OIFIG AN PHOIST

CAMUS